



OTSUS

11.05.2022 nr 5-5/2022-023

Koondumisele nr 14/2022 Jõgeva Majandusühistu / Põltsamaa Majandusühistu loa andmine

1. Koondumine

20.04.2022 esitas Jõgeva Majandusühistu (registrikood 10136232) ja Põltsamaa Majandusühistu (registrikood 10136344) volitatud esindaja Konkurentsiametile koondumise teate, mille kohaselt soovivad Jõgeva Majandusühistu ja Põltsamaa Majandusühistu sõlmida ühinemislepingu. 07.05.2022 esitas Jõgeva Majandusühistu ja Põltsamaa Majandusühistu volitatud esindaja Konkurentsiametile Tartu notari Tiina Tomberg'i poolt 06.05.2022 tõestatud Jõgeva Majandusühistu ja Põltsamaa Majandusühistu ühinemislepingu. Ühinemislepingu kohaselt Jõgeva Majandusühistu kui ühendav ühing soovib ühendada Põltsamaa Majandusühistu kui ühendatava ühingu endaga. Ühinemise tulemusel lõpeb ühendatav ühing Põltsamaa Majandusühistu ja ühendav ühing Jõgeva Majandusühistu saab ühendatava ühingu õigusjärglaseks.

Seega koondumise järgselt eelnevalt iseseisvalt tegutsenud ettevõtjad Jõgeva Majandusühistu ja Põltsamaa Majandusühistu ühinevad äriseadustiku tähenduses ning antud juhul on tegemist koondumisega KonkS § 19 lg 1 p 1 sätestatud viisil.

Konkurentsiamet avaldas 22.04.2022 ülalnimetatud koondumise teate saamise kohta teate väljaandes Ametlikud Teadaanded. Asjast huvitatud isikud nimetatud koondumise kohta arvamusi ja vastuväiteid ei esitanud.

2. Koondumise osalised

KonkS § 20 punkti 1 järgi on koondumise osaliseks ühinev ettevõtja või ettevõtja, kelle osa ühendatakse.

Seega on käesoleva koondumise osalisteks Jõgeva Majandusühistu ja Põltsamaa Majandusühistu.

Jõgeva Majandusühistu põhitegevuseks on jaekaubandusteenuse osutamine ühistu liikmetele ja teistele tarbijatele Jõgevamaal ja Ida-Virumaal. Jõgeva Majandusühistul on 3649 liiget ehk klientomanikku ja 22 kauplust, sh Coop kaubamärki kandvad Coop Konsumid, Coop väikepoed ning tööstuskaupade kauplused. Lisaks jaekaubandusele tegeleb Jõgeva Majandusühistu toitlustusega Jõgevamaal ja Ida-Virumaal, kus töötab üks restoran, üks kaubahalli köök ja üks pagaritöökoda.

Põltsamaa Majandusühistu põhitegevuseks on jaekaubandusteenuse osutamine ühistu liikmetele ja teistele tarbijatele Põltsamaa valla territooriumil. Põltsamaa Majandusühistul on 428 liiget ehk klientomanikku ja seitse kauplust, sh on Coop kaubamärki kandvad Coop Konsum ja Coop Ehituskeskuse kauplus. Ühtlasi on Põltsamaa Majandusühistul veel toidu-

ja esmatarbekauplused - Tarve, Adavere, Esku ja Lustivere kauplus ning tööstuskaupade kauplus Kingu. Koondumise järgselt saavad Põltsamaa Majandusühistu liikmed Jõgeva Majandusühistu liikmeteks.

3. Õiguslik hinnang

3.1 Koondumise kontrolli kohaldamine

KonkS § 21 lg 1 kohaselt kontrollitakse koondumist, kui koondumise osaliste eelnenud majandusaasta käibed Eestis kokku ületavad 6 000 000 eurot ja vähemalt kahe koondumise osalise käibed Eestis ületavad kummalgi 2 000 000 eurot.

Koondumise osaliste eelmise majandusaasta käive Eestis oli kokku üle 6 000 000 euro ja koondumise osaliste Eesti käive eraldi ületas nimetatud perioodil 2 000 000 eurot, mistõttu kuulub koondumine KonkS § 21 lg 1 kohaselt kontrollimisele.

3.2 Kaubaturud

KonkS § 3 lg 1 kohaselt on kaubaturg hinna, kvaliteedi, tehniliste omaduste, realiseerimis- ja kasutustingimuste ning tarbimis- ja muude omaduste poolest ostja seisukohalt omavahel vahetatavate või asendatavate (edaspidi asendatavate) kaupade käibimise ala, mis hõlmab muu hulgas kogu Eesti territooriumi või selle osa.

Majandus- ja kommunikatsiooniministri 17.07.2006 määruse nr 69 Koondumise teate esitamise juhendi (edaspidi juhend) § 8 lg 3 punkti 1 kohaselt on horisontaalselt mõjutatud kaubaturuks selline kaubaturg, kus tegutseb vähemalt kaks koondumise osalist või nendega samasse kontserni kuuluvat ettevõtjat ja koondumine tekitab vähemalt 15-protsendilise ühise turuosa. Sama paragrahvi lõike 3 punkti 2 kohaselt on vertikaalselt mõjutatud kaubaturuks iga kaubaturg, kus tegutseb üks või mitu koondumise osalist või nendega samasse kontserni kuuluvat ettevõtjat, mis eelneb või järgneb kaubaturule, kus tegutseb mõni teine koondumise osaline või temaga samasse kontserni kuuluv ettevõtja, ning kus mõne osalise individuaalne turuosa või osaliste ühine turuosa on vähemalt 25 protsenti, olenemata sellest, kas nad on tegelikult müüja ja ostja suhetes või mitte.

Koondumise teate kohaselt tegelevad mõlemad koondumise osalised jaemüügiga spetsialiseerimata kauplustes, kus on ülekaalus toidukaubad, joogid ja tubakatooted ning samuti ehituskaupade jaemüügiga.

Seega on käesoleva koondumise puhul tegemist horisontaalse koondumisega. Koondumise osaliste äritegevus kattub toidu- ja esmatarbekaupade ning ehituskaupade jaemüügi kaubaturgudel. Koondumise teate kohaselt ei esine koondumise osaliste tegevuste vahel vertikaalseid seoseid.

Toidu- ja esmatarbekaupade jaemüügi kaubaturu geograafilise ulatuse piiritlemisel on Euroopa Komisjon oma otsustes¹ kasutanud parameetrina tegevus- ja haardepiirkonda, mis hõlmab kaupluse ümber olevat territooriumi, millel asuvatel tarbijatel on sõiduvahendi abil võimalik jõuda kaupluseni kuni 30 minutiga. Konkurentsiamet on oma varasemates

¹ Case No COMP/M.6506 - GROUPE AUCHAN / MAGYAR HIPERMARKET; Case M.7920 - NETTO / J SAINSBURY / DANSK SUPERMARKED / NEW EDLINGTON / HEDON / ROUNDHAY ROAD; Case M.8374 - UAB RIMI LIETUVA/UAB PALINK.

otsustes² jõudnud samale järeltulele ja piiritletud kaubaturu geograafilise ulatuse samal põhimõttel.

Üks koondumise osaline tegutseb Jõgevamaal ja Ida-Virumaal ning teine koondumise osaline Põltsamaa valla territooriumil. Seega tegutsevad koondumise osalised toidu- ja esmatarbekaupade ning ehituskaupade jaemüügi kaubaturgudel erinevates piirkondades. Kuna tarbija jaoks on kõnealune kaubaturg tavaliselt lokaalse ulatusega, siis võib tekkida koondumise osaliste tegevustes käibimise alade osas horisontaalset kattuvust vaid väheses ulatuses.

Kuivõrd koondumise puhul ei teki horisontaalselt ega vertikaalselt mõjutatud kaubaturgusid juhendi § 8 lõike 3 punktide 1 ja 2 tähenduses ning koondumine ei mõjuta oluliselt konkurentsiolukorda ühelgi koondumisega seotud kaubaturul, ei ole kaubaturgude täpne piiritlemine antud koondumise puhul vajalik.

3.3 Hinnang koondumisele

KonkS § 22 lg 3 kohaselt keelab Konkurentsiamet koondumise, kui see oluliselt kahjustab konkurentsi kaubaturul, eelkõige turgu valitseva seisundi tekkimise või tugevnemise kaudu.

KonkS § 13 lg 1 järgi omab turgu valitsevat seisundit ettevõtja või mitu samal kaubaturul tegutsevat ettevõtjat, kelle positsioon võimaldab tal/neil sellel kaubaturul tegutseda arvestataval määral sõltumatult konkurentidest, varustajatest ja ostjatest. Turgu valitseva seisundi olemasolu eeldatakse, kui ettevõtjale või mitmele samal kaubaturul tegutsevale ettevõtjale kuulub kaubaturul vähemalt 40 protsenti käibest.

Mõlemad koondumise osalised on Coop Eesti Keskühistu liikmed ning kuuluvad Coop kaubandusketti. Eesti toidu- ja esmatarbekaupade jaemüügi kaubaturul tegutsevad mitmed kaubandusketid (Coop, Maxima, Prisma, Rimi, Grossi, Meie, Selver ja Lidl), mis töötavad üldjuhul ühtsete kontseptsioonide alusel ning kus kõige otsustavamad konkurentsi parameetrid nagu hinnad, toodete kvaliteet, teeninduse tase, reklaam jms otsustatakse suures osas siseriiklikul tasandil. Sellest lähtuvalt hindab Konkurentsiamet käesoleva koondumise puhul koondumise osaliste positsiooni toidu- ja esmatarbekaupade jaemüügi kaubaturul Eestis tervikuna.

Statistikaameti andmetel oli Eestis 2021. aastal kaupade kogu jaemüügi maht spetsialiseerimata kauplustes (ülekaalus toit, tubakas ja alkohol) 3033 miljonit eurot³. Jõgeva Majandusühistu ja Põltsamaa Majandusühistu müügitulu oli 2021. aastal kokku [...] miljonit eurot, seega on koondumise osaliste ühine osatähtsus kogu jaemüügi mahust Eestis alla 5%.

Eeltoodut arvestades on Konkurentsiamet seisukohal, et käesoleva koondumise tulemusena ei muutu kaubaturgude struktuur sellisel viisil, mis kahjustaks oluliselt konkurentsi. Ka Coop Eesti Keskühistu, kuhu kuuluvad koondumise osalised, positsioon toidu- ja esmatarbekaupade jaemüügi kaubaturul koondumise järgselt ei muutu ning ei võimalda nii koondumise osalistel eraldi kui ka kaubandusketil tervikuna tegutseda sõltumatult

² 05.04.2005 nr 17-KO AS Prisma Peremarket/AS RaMare loa andmine; 12.04.2005 nr 18-KO AS A-Selver/OÜ Tirsi Grupp loa andmine; 27.05.2020 nr 09/2020 Selver AS / ABC Supermarkets AS loa andmine.

³https://andmed.stat.ee/et/stat/majandus_sisekaubandus_jaemuugi-mahuindeksid/KM020/table/tableViewLayout2

konkurentidest. Samuti ei tekita ega tugevda käesolev koondumine turgu valitsevat seisundit KonkS § 13 lg 1 tähenduses. Arvestades konkurentide arvu, nende majanduslikku ja finantsjõudu, kaubaturgude struktuuri ja turule sisenemistõkete puudumist, ei esine käesoleva koondumise puhul KonkS § 22 lg 3 nimetatud asjaolusid, mis tingiksid koondumise keelamise.

Lähtudes eeltoodust ja juhindudes KonkS § 27 lg 1 p 1 otsustab Konkurentsiamet

anda loa Jõgeva Majandusühistu ja Põltsamaa Majandusühistu koondumisele.

Otsuse peale võib esitada vaide Konkurentsiameti peadirektorile haldusmenetluse seaduses sätestatud korras või kaebuse Tallinna Halduskohtule halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras 30 päeva jooksul, arvates käesoleva otsuse teatavakstegemisest.

KonkS § 27 lg 6¹ kohaselt peavad koondumise osalised koondumise jõustama kuue kuu jooksul koondumiseks loa andmise otsuse kehtima hakkamisest arvates. Konkurentsiamet võib koondumise osalise põhjendatud taotluse alusel seda tähtaega ühe korra pikendada kuni ühe aastani.

/allkirjastatud digitaalselt/

Kristel Rõõmusaar
Konkurentsisteenistuse juhataja – peadirektori asetäitja

*Konkurentsiameti 11.05.2022 otsuse nr 5-5/2022-023
ärakiri on samane originaaliga.
/Svetlana Ljutova/ 13.05.2022*